

KOMISJON V. NÕUKOGU
EUROOPA KOHTU OTSUS
13. juuli 2004^{*}

Kohtuasjas C-27/04,

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: M. Petite, A. van Solinge ja P. Aalto,
kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: J.-C. Piris, T. Middleton ja J. Monteiro,

kostja,

^{*} Kohtumenetluse keel: prantsuse.

mille esemeks on nõue tühistada järgmised nõukogu 25. novembri 2003. aasta aktid:

- otsused jätta Prantsuse Vabariigi ja Saksamaa Liitvabariigi suhtes vastu võtmata EÜ artikli 104 lõigete 8 ja 9 kohastes komisjoni soovitusel sisalduvad formaalsed meetmed;

- kummagi nimetatud liikmesriigi kohta vastuvõetud järeldused pealkirjaga „Nõukogu järeldused meetmete hindamise kohta, mida [vastavalt Prantsuse Vabariik ja Saksamaa Liitvabariik] on võtnud, et järgida Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 104 lõike 7 alusel antud nõukogu soovitusi, ning ülemäärase eelarvepuudujäägi likvideerimisele suunatud uute eelarvepuudujääki vähendavate meetmete kaalumise kohta” selles osas, milles need käsitlevad ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse peatamist, asutamislepingus sätestamata meetme kasutamist ja EÜ artikli 104 lõike 7 alusel antud nõukogu soovitude muutmist,

EUROOPA KOHUS (täiskogu),

koosseisus: president V. Skouris, kodade esimehed P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, C. Gulmann (ettekandja), J.-P. Puissochet ja J. N. Cunha Rodrigues, kohtunikud R. Schintgen, F. Macken, N. Colneric, S. von Bahr, R. Silva de Lapuerta ja K. Lenaerts,

kohtujurist: A. Tizzano,
kohtusekretär: vanemametnik M.-F. Contet,

arvestades Euroopa Kohtu presidendi 13. veebruari 2004. aasta otsust lahendada asi kiirendatud menetluse korras vastavalt kodukorra artiklile 62a,

olles 28. aprilli 2004. aasta kohtuistungil ära kuulanud poolte kohtukõned,

olles ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Euroopa Ühenduste Komisjon esitas 27. jaanuaril 2004 Euroopa Kohtu kantseleisse hagiavalduse, milles palus EÜ artikli 230 alusel tühistada järgmised Euroopa Liidu Nõukogu 25. novembri 2003. aasta aktid:

- otsused jätta Prantsuse Vabariigi ja Saksamaa Liitvabariigi suhtes vastu võtmata EÜ artikli 104 lõigete 8 ja 9 kohastes komisjoni soovitusel sisalduvad formaalsed meetmed;

- kummagi nimetatud liikmesriigi kohta vastuvõetud järeldused pealkirjaga „Nõukogu järeldused meetmete hindamise kohta, mida [vastavalt Prantsuse Vabariik ja Saksamaa Liitvabariik] on võtnud, et järgida Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 104 lõike 7 alusel antud nõukogu soovitusi, ning ülemäärase eelarvepuudujäägi likvideerimisele suunatud uute eelarvepuudujääki vähendavate meetmete kaalumise kohta” (edaspidi „nõukogu järeldused”) selles osas, milles need käsitlevad ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse peatamist, asutamislepingus sätestamata meetme kasutamist ja EÜ artikli 104 lõike 7 alusel antud nõukogu soovitude muutmist.

Õiguslik raamistik

- 2 EÜ artikkel 104 sätestab:

„1. Liikmesriigid hoiduvad ülemäärasest riigieelarve puudujäägist.

2. Komisjon jälgib liikmesriikide eelarveseisundit ja riigivõla kujunemist, selleks et välja selgitada tõsised vead. Eelkõige kontrollib ta eelarvedistsipliini täitmist [...]

[...]

5. Kui komisjon on arvamusel, et liikmesriigis on või võib tekkida ülemäärane eelarvepuudujääk, esitab komisjon arvamuse nõukogule.

6. Olles kaalunud kõiki asjassepuutuva liikmesriigi võimalikke märkusi ja pärast üldhinnangut otsustab nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni soovitusel põhjal, kas ülemäärane eelarvepuudujääk eksisteerib.

7. Kui lõike 6 kohaselt tunnistatakse ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu, esitab nõukogu asjassepuutuvale liikmesriigile soovitusi niisuguse olukorra lõpetamiseks määratud tähtaja jooksul. Kui lõikest 8 ei tulene teisiti, siis niisuguseid soovitusi ei avalikustata.

8. Kui nõukogu teeb kindlaks, et kehtestatud tähtaja jooksul ei ole tema soovitustele reageeritud tõhusate meetmetega, võib ta oma soovitused avalikustada.

9. Kui liikmesriik jätkuvalt ei rakenda nõukogu soovitusi, võib nõukogu otsustada liikmesriigile teatada, et tal tuleb ettenähtud tähtaja piires võtta eelarvepuudujäägi vähendamiseks meetmeid, mida nõukogu peab olukorra parandamiseks vajalikuks.

Niisugusel juhul võib nõukogu nõuda, et asjassepuutuv liikmesriik esitaks konkreetse ajakava kohaselt aruandeid, selleks et ta saaks jälgida selle liikmesriigi kohanemise pingutusi.

10. Artiklitega 226 ja 227 ettenähtud hagemisõigust ei või kasutada käesoleva artikli lõigete 1–9 raames.

11. Niikaua kui liikmesriik ei ole asunud täitma lõike 9 kohaselt vastuvõetud otsust, võib nõukogu otsustada kohaldada või vajaduse korral karmistada üht järgmistest meetmetest:

- taotleda, et asjassepuutuv liikmesriik avaldaks enne võlakirjade ja väärtpaberite emissiooni lisainformatsiooni, mille sisu määrab kindlaks nõukogu;
- taotleda, et Euroopa Investeerimispank vaataks läbi oma laenupoliitika asjassepuutuva riigi suhtes;
- taotleda, et asjassepuutuv liikmesriik annaks sobiva suurusega intressivaba tagatise ühendusele, kuni ülemäärane eelarvepuudujääk on nõukogu arvates korrigeeritud;
- määrata vajaliku suurusega trahve.

Nõukogu eesistuja informeerib vastuvõetud otsustest Euroopa Parlamenti.

12. Nõukogu tühistab mõned või kõik oma lõigete 6–9 ja 11 alusel vastuvõetud otsused sedavõrd, kuivõrd ülemäärane eelarvepuudujääk asjassepuutuvas liikmesrii-

gis on nõukogu arvates korrigeeritud. Kui nõukogu on soovitud eelnevalt avalikustanud, teeb ta niipea, kui lõike 8 kohaselt vastuvõetud otsus on tunnistatud kehtetuks, avalduse, et asjassepuutuvas liikmesriigis ei ole enam ülemäärast eelarvepuudujääki.

13. Lõigetes 7–9, 11 ja 12 nimetatud otsused teeb nõukogu komisjoni soovitusel põhjal oma liikmete kahekolmandikulise hääleteenamusega, mis on arvestatud vastavalt artikli 205 lõikele 2, jättes arvesse võtmata asjassepuutuva liikmesriigi esindaja hääled.

14. Käesolevas artiklis kirjeldatud menetluse kohaldamist käsitlevad täiendavad sätted on esitatud käesolevale lepingule lisatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse protokollis.

Tehes otsuse ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja EKPga, võtab nõukogu vastu asjakohased sätted, millega nimetatud protokoll seejärel asendatakse.

[...]"

3 Vastavalt EÜ artikli 104 lõigetele 9 ja 13 koostoimes EÜ artikli 122 lõigetega 3 ja 5 peatatakse lõikes 9 ettenähtud nõukogu otsuse puhul nende liikmesriikide hääleõigus, kes ei ole vastu võtnud ühisraha.

- 4 Euroopa Ülemkogu andis 17. juunil 1997 Amsterdavis vastuvõetud resolutsioonis stabiilsuse ja kasvu pakti kohta (EÜT C 236, lk 1, edaspidi „Euroopa Ülemkogu 17. juuni 1997. aasta resolutsioon”) liikmesriikidele, komisjonile ja nõukogule suunised, olles märkinud, et majandus- ja rahaliidu kolmanda etapi jooksul on eelarvedistsipliini tagamine eriti tähtis.
- 5 Nõukogu käsitlevates suunistes näeb resolutsioon ette, et nõukogu:

„1. kohustub täpselt ja õigeaegselt rakendama kõiki tema pädevusvaldkonda kuuluvaid stabiilsuse ja kasvu pakti elemente; ta teeb asutamislepingu artiklite 103 ja 104 [...] alusel vajalikud otsused võimalikult kiiresti;

[...]

3. kutsutakse üles määrama alati sanktsioone, kui [majandus- ja rahaliidus] osalev liikmesriik ei võta ülemäärase eelarvepuudujäägi olukorra lõpetamiseks vajalikke meetmeid vastavalt nõukogu soovitudele;

[...]

6. kutsutakse üles alati kirjalikult põhjendama oma otsust mitte rakendada meetmeid, kui ülemäärase eelarvepuudujäägi või eelarveseisundi järelevalve menetluse mingis staadiumis ei võta nõukogu komisjoni soovitusel põhjal vastu otsust, ning avaldama sellisel juhul iga liikmesriigi antud hääled.”

6 Nõukogu 7. juuli 1997. aasta määruse (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (EÜT L 209, lk 6) 2. ja 3. jagu sätestavad:

„2. jagu

Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kiirendamine

Artikkel 3

[...]

3. Nõukogu otsustab ülemäärase eelarvepuudujäägi üle kooskõlas artikli 104 [...] lõikega 6 kolme kuu jooksul alates määruse (EÜ) nr 3605/93 artikli 4 lõigetes 2 ja 3 kehtestatud teatamiskuupäevadest. Kui nõukogu otsustab kooskõlas artikli 104 [...] lõikega 6, et eelarvepuudujääk on ülemäärane, annab ta samas asjaomasele liikmesriigile soovitusi kooskõlas artikli 104 [...] lõikega 7.

4. Kooskõlas artikli 104 [...] lõikega 7 antud nõukogu soovitus kehtestab asjaomasele liikmesriigile tõhusate meetmete võtmiseks maksimaalselt neljakuuse tähtaja. Samuti kehtestab nõukogu soovitus tähtaja ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimiseks, mis peaks olema lõpule viidud puudujäägi kindlakstegemisele järgneval aastal, välja arvatud eriasjaolude korral.

Artikkel 4

1. Kõik nõukogu otsused avalikustada oma soovitused, kui on kindlaks tehtud, et kooskõlas artikli 104 [...] lõikega 8 ei ole tõhusaid meetmeid võetud, langetatakse viivitamata pärast kooskõlas käesoleva määruse artikli 3 lõikega 4 kehtestatud tähtaega.

[...]

Artikkel 5

Artikli 104 [...] lõike 9 kohane nõukogu otsus teatada asjaomasele osalevale liikmesriigile, et viimane võtaks meetmeid puudujäägi vähendamiseks, langetatakse ühe kuu jooksul alates nõukogu otsusest, millega tehti kindlaks, et kooskõlas artikli 104 [...] lõikega 8 ei ole tõhusaid meetmeid võetud.

Artikkel 6

Kui tingimused artikli 104 [...] lõike 11 kohaldamiseks on täidetud, kehtestab nõukogu kooskõlas artikli 104 [...] lõikega 11 sanktsioonid. Iga selline otsus võetakse

hiljemalt kahe kuu jooksul pärast nõukogu otsust, millega teatati asjaomasele osalevale liikmesriigile, et viimane võtaks meetmeid kooskõlas artikli 104 [...] lõikega 9.

Artikkel 7

Kui osalev liikmesriik ei järgi artikli 104 [...] lõigete 7 ja 9 kohaseid nõukogu järjestikuseid otsuseid, võtab nõukogu kümne kuu jooksul alates käesoleva määruse artikli 3 lõikes 3 nimetatud määrusega (EÜ) nr 3605/93 ettenähtud teatamiskuupäevadest otsuse kehtestada sanktsioonid kooskõlas artikli 104 [...] lõikega 11. Sihilikult kavandatud eelarvepuudujäägi korral, mis nõukogu arvates on ülemäärane, kasutatakse kiirendatud menetlust.

[...]

3. jagu

Peatamine ja jälgimine

Artikkel 9

1. Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus peatatakse:

- kui asjaomane liikmesriik järgib kooskõlas artikli 104 [...] lõikega 7 antud soovitusi,

— kui asjaomane osalev liikmesriik järgib kooskõlas artikli 104 [...] lõikega 9 edastatud teateid.

2. Ajavahemikku, mille jooksul menetlus on peatatud, ei arvata käesoleva määruse artiklis 7 nimetatud kümnekuusesse ajavahemikku ega artiklis 6 nimetatud kahekuusesse ajavahemikku.

[...]”.

Faktilised asjaolud

Nõukogu otsused EÜ artikli 104 lõigete 6 ja 7 alusel

- 7 2002. aasta novembris algatati ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus Saksamaa Liitvabariigi suhtes. 21. jaanuari 2003. aasta otsuses 2003/89/EÜ ülemäärase eelarvepuudujäägi kohta Saksamaal — Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 104 lõike 6 kohaldamine (ELT L 34, lk 16) otsustas nõukogu komisjoni soovitusel põhjal, et selles liikmesriigis eksisteerib ülemäärane eelarvepuudujääk. Vastavalt EÜ artikli 104 lõikele 7 ja määruse nr 1467/97 artikli 3 lõikele 4 esitas nõukogu Saksamaa valitsusele soovitusel likvideerida eelarvepuudujääk erinevaid meetmeid kohaldades niipea kui võimalik. Soovitatud meetmete võtmise tähtpäevaks määras nõukogu 21. mai 2003. Kuna Saksamaa Liitvabariigi võetud meetmeid hinnati nimetatud kuupäeval tõhusateks ja tähtaegseteks, peatati vaikimisi eelarvepuudujäägi menetlus.

- 8 2003. aasta aprillis algatati ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus Prantsuse Vabariigi suhtes. 3. juuni 2003. aasta otsuses 2003/487/EÜ ülemäärase eelarvepuudujäägi kohta Prantsusmaal — Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 104 lõike 6 kohaldamine (ELT L 165, lk 29) otsustas nõukogu komisjoni soovitusel põhjal, et selles liikmesriigis eksisteerib ülemäärane eelarvepuudujääk. Vastavalt EÜ artikli 104 lõikele 7 ja määruse nr 1467/97 artikli 3 lõikele 4 esitas nõukogu Prantsusmaa valitsusele soovitusel likvideerida eelarvepuudujääk erinevaid meetmeid kohaldades nii kiiresti kui võimalik ning hiljemalt 2004. eelarveaastaks. Vajalike meetmete võtmise tähtpäevaks määras nõukogu 3. oktoobri 2003.

Komisjoni soovitusel EÜ artikli 104 lõigete 8 ja 9 alusel

- 9 8. oktoobril 2003 esitas komisjon nõukogule soovitusel, et nõukogu teeks EÜ artikli 104 lõike 8 alusel otsuse, et Prantsuse Vabariik ei ole reageerinud tõhusate meetmetega soovitusel, mille nõukogu on EÜ artikli 104 lõike 7 kohaselt talle esitanud.
- 10 21. oktoobril 2003 esitas komisjon nõukogule soovitusel, et nõukogu otsustaks EÜ artikli 104 lõike 9 alusel Prantsuse Vabariigile teatada, et Prantsusmaal tuleb võtta meetmeid oma eelarvepuudujäägi vähendamiseks. Komisjon soovitas nõukogul teatada nimetatud liikmesriigile, et see peab hiljemalt 2005. aastal likvideerima ülemäärase eelarvepuudujäägi ja 2004. aasta jooksul vähendama tsükliliste muutujatega korrigeeritud eelarvepuudujääki oma sisemajanduse kogutoodangu (edaspidi SKT) suhtes 1% võrra.
- 11 Saksamaa Liitvabariigi puhul leidis komisjon lõpuks, et EÜ artikli 104 lõike 7 alusel esitatud nõukogu soovitusel järgides võetud meetmed ei ole kohased. Seetõttu esitas ta 18. novembril 2003 nõukogule soovitusel, et nõukogu teeks EÜ artikli 104 lõike 8

alusel otsuse, et meetmed, mida Saksamaa Liitvabariik võttis olukorra parandamiseks, ei ole piisavad.

- 12 Samal kuupäeval soovitas komisjon nõukogul EÜ artikli 104 lõike 9 alusel teatada Saksamaa Liitvabariigile, et tal tuleb võtta meetmeid oma eelarvepuudujäägi vähendamiseks. Komisjon soovitas nõukogul teatada nimetatud liikmesriigile, et see peab hiljemalt 2005. aastal likvideerima ülemäärase eelarvepuudujäägi ja 2004. aasta jooksul vähendama tsükliliste muutujatega korrigeeritud eelarvepuudujääki oma SKT suhtes 0,8% võrra.

Nõukogu (majandus- ja finantsküsimused) 25. novembri 2003. aasta istung

- 13 25. novembri 2003. aasta istungil pani nõukogu hääletusele EÜ artikli 104 lõike 8 kohased komisjoni soovitused Prantsuse Vabariiki ja Saksamaa Liitvabariiki käsitlevate nõukogu otsuste vastuvõtmiseks. Vastavalt EÜ artikli 104 lõikele 13 osalesid neil kahel hääletusel kõik liikmesriigid, välja arvatud asjassepuutuv liikmesriik. Nõutava häälteenamuse puudumise tõttu ei võetud kõnealuseid otsuseid vastu.
- 14 Nõukogu pani hääletusele ka EÜ artikli 104 lõike 9 kohased komisjoni soovitused samu liikmesriike käsitlevate nõukogu otsuste vastuvõtmiseks. Vastavalt EÜ artikli 104 lõikele 13 ja EÜ artikli 122 lõigetele 3 ja 5 osalesid neil kahel hääletusel vaid ühisraha kasutusele võtnud liikmesriigid, välja arvatud asjassepuutuv liikmesriik. Nõutava häälteenamuse puudumise tõttu ei võetud kõnealuseid otsuseid vastu.

- 15 Samal päeval võttis nõukogu vastu samasisulised järeldused kummagi asjassepuutuva liikmesriigi kohta, kohaldades EÜ artikli 104 lõikes 9 ettenähtud otsuste kohta käivaid hääletusreegleid.
- 16 Nimetatud järelduste punktis 1 osutas nõukogu teguritele, mida ta võttis arvesse asjassepuutuva liikmesriigi eelarveolukorra hindamisel.
- 17 Järelduste punktis 2 märkis nõukogu, et EÜ artikli 104 lõike 7 alusel esitatud soovitus järgimiseks on asjassepuutuv liikmesriik võtnud arvukalt meetmeid.
- 18 Punktis 3 tõdes nõukogu rahuldustundega, et asjassepuutuv liikmesriik on avalikult kohustunud võtma kõik vajalikud meetmed tagamaks, et hiljemalt 2005. aastal on eelarvepuudujääk alla 3% SKT-st.
- 19 Punktis 4 andis nõukogu asjassepuutuvale liikmesriigile soovitusi, võttes arvesse komisjoni soovitusi ja liikmesriigi võetud kohustusi. Need soovitused käsitlevad eelkõige eelarvepuudujäägi vähendamist aastatel 2004 ja 2005 ning eelarve jätkuvat stabiliseerimist pärast 2005. aastat. Nõukogu soovitas asjaomastel liikmesriikidel „likvideerida võimalikult kiiresti ja hiljemalt 2005. aastal praegune eelarvepuudujääk”.

20 Punktid 5 ja 6 on sõnastatud järgmiselt:

„5. Pidades silmas eespool esitatud soovitusi ja [asjassepuutuva liikmesriigi] võetud kohustusi, otsustas nõukogu praeguses staadiumis mitte võtta vastu komisjoni soovitatud otsust EÜ asutamislepingu artikli 104 lõike 9 alusel.

6. Nõukogu otsustab ajutiselt peatada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse [asjassepuutuva liikmesriigi] suhtes. Nõukogu on valmis komisjoni soovitusel põhjal võtma vastu otsuse EÜ asutamislepingu artikli 104 lõike 9 alusel, kui punktis 7 ettenähtud hindamise käigus selgub, et [asjassepuutuv liikmesriik] ei täida käesolevates järeldustes märgitud kohustusi.”

21 Punktis 7 kutsus nõukogu asjassepuutuvat liikmesriiki üles esitama aruandeid, ilma et ta oleks määranud konkreetset ajakava, ja soovitas, et liikmesriigi edusamme hindaksid nõukogu ja komisjon.

Poolte nõuded

22 Komisjon palub Euroopa Kohtul:

— tühistada esiteks nõukogu otsused jätta vastu võtmata EÜ artikli 104 lõigete 8 ja 9 kohastes komisjoni soovitustes sisalduvad formaalsed meetmed ja teiseks nõukogu järeldused selles osas, milles need käsitlevad ülemäärase eelarvepuu-

dujäägi menetluse peatamist, asutamislepingus sätestamata meetme kasutamist ja EÜ artikli 104 lõike 7 alusel antud nõukogu soovitude muutmist;

— mõista kohtukulud välja nõukogult.

23 Nõukogu palub Euroopa Kohtul:

— tunnistada hagi vastuvõetamatuks;

— teise võimalusena jätta hagi rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

Hagi vastuvõetavus

24 Nõukogu väidab, et komisjoni hagi on vastuvõetamatu, kuna selles palutakse tühistada nii EÜ artikli 104 lõigete 8 ja 9 kohastes komisjoni soovitudes sisalduvate formaalsete meetmete nõukogu poolt vastu võtmata jätmise kui ka nõukogu järeldused Prantsuse Vabariigi ja Saksamaa Liitvabariigi kohta.

Nõue tühistada EÜ artikli 104 lõigete 8 ja 9 kohastes komisjoni soovitud sisalduvate formaalsete meetmete nõukogu poolt vastu võtmata jätmine

Poolte argumendid

- 25 Nõukogu väidab, et jättes vastu võtmata komisjoni soovitud, ei ole ta ka kaudselt võtnud vastu mingit otsust, mida saaks vaidlustada. Nõukogu märgib, et asutamislepingu kohaselt on menetlus, millega kohustada institutsiooni tegutsema, EÜ artiklis 232 ettenähtud tegevusetushagi. Nimetatud sätte alusel on komisjonil õigus pöörduda Euroopa Kohtusse selle tuvastamiseks, et nõukogu on tegevusetusega rikkunud asutamislepingut. Kuid käesolevas asjas ei ole kõnealuse õiguskaitsevahendi kasutamise tingimused täidetud. Esiteks ei ole komisjon eelnevalt kutsunud nõukogu üles toimingut tegema. Teiseks ei ole nõukogul juriidilist kohustust võtta vastu EÜ artikli 104 lõigetes 8 ja 9 mainitud otsuseid. Mingil juhul ei saa nõukogule ette heita tegevusetust, sest ta pani komisjoni soovitud hääletusele.
- 26 Nõukogu leiab, et käesoleva asjaga puudub seos Euroopa Kohtu 30. septembri 2003. aasta otsusel kohtuasjas C-76/01 P: Eurocoton ja teised v. nõukogu (kohtulahendite kogumikus veel avaldamata), milles Euroopa Kohus otsustas, et lõplike dumpinguvastaste tollimaksude kehtestamist käsitleva määruse kohta nõukogule esitatud komisjoni ettepaneku vastu võtmata jätmisel nõukogu poolt on õiguslikud tagajärjed eraõiguslikele isikutele ning see on vaidlustatav akt. Selle kohta märgib nõukogu, et erinevalt ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlusest puudutab dumpinguvastane menetlus teatavaid ettevõtjaid otseselt ning tuleb tagada, et neile ühenduse õigusaktidega ettenähtud protsessuaalsed tagatised oleksid tõhusad. Pealegi ei ole nõukogul dumpinguvastases menetluses õigust võtta komisjoni ettepanekut vastu pärast selleks ettenähtud tähtaja möödumist. Teisiti on soovitude puhul, mille komisjon esitab nõukogule EÜ artikli 104 lõigete 8 ja 9

alusel. Kuna ei ole möödunud kohustuslikku ja lõplikku tähtaega, on nõukogul jätkuvalt õigus võtta nimetatud soovitusel vastu ja komisjonil on õigus nõuda soovitusel vastuvõtmist või esitada uusi soovitusi.

- 27 Komisjon väidab vastu, et EÜ artikliga 104 kehtestatud süsteemi järgi on hääletuse puhul, millega nõukogu võtab seisukoha nimetatud artikli lõikes 8 ettenähtud kindlakstegemist või lõikes 9 ettenähtud teatamist käsitleva komisjoni soovitusel kohta, igal juhul tegemist vastavalt hääletustulemustele kas siis positiivse või negatiivse otsusega ja seega vaidlustatava aktiga vastavalt eespool osundatud kohtuotsusele Eurocoton jt v. nõukogu.
- 28 Kokkuvõtteks leial komisjon, et keeldudes kindlaks tegemast, et Prantsuse Vabariik ja Saksamaa Liitvabariik ei ole võtnud tõhusaid meetmeid, on nõukogu vastupidi komisjoni seisukohale otsustanud — ehkki vaikimisi —, et need kaks riiki on tegelikult võtnud tõhusaid meetmeid.

Euroopa Kohtu hinnang

- 29 Vastavalt EÜ artikli 104 lõikele 13 ning ilma et see piiraks EÜ artikli 122 lõigete 3 ja 5 kohaldamist, teeb nõukogu artikli 104 lõigetes 7–9 nimetatud otsused komisjoni soovitusel põhjal oma liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega, mis on arvestatud vastavalt EÜ artikli 205 lõikele 2, jättes arvesse võtmata asjassepuutuva liikmesriigi esindaja hääled.

- 30 Järelikult EÜ artikli 104 lõikes 8 ettenähtud nõukogu otsus oma soovitusel avalikustada, kui ta teeb kindlaks, et kehtestatud tähtaja jooksul ei ole tema soovitustele reageeritud tõhusate meetmetega, saab olla olemas ainult siis, kui see on vastu võetud käesoleva kohtuotsuse eelmises punktis täpsustatud häälteenamusega. Sama kehtib ka EÜ artikli 104 lõikes 9 ettenähtud nõukogu otsuse suhtes teatada liikmesriigile, et tal tuleb ettenähtud tähtaja piires võtta eelarvepuudujäägi vähendamiseks meetmeid, mida nõukogu peab olukorra parandamiseks vajalikuks.
- 31 Seega kui komisjon soovib nõukogul võtta vastu otsused EÜ artikli 104 lõigete 8 ja 9 alusel, kuid nõutavat häälteenamust nõukogus ei saavutata, ei ole otsust kõnealuste sätete mõttes vastu võetud.
- 32 Pealegi ei ole ühenduse õiguses sätet, mis fikseeriks tähtaja, mille möödumisel võiks pidada otsust EÜ artikli 104 lõigete 8 ja 9 alusel vaikimisi vastu võetuks, ning määratleks sellise otsuse sisu.
- 33 Ehkki määruse nr 1467/97 kuueteistkümnenda põhjenduse kohaselt peaks ülemäärase eelarvepuudujäägi tõsidus kolmandas etapis nõudma kiireloomuliste meetmete võtmist kõikide asjaosaliste poolt ning nimetatud määrus sätestab tähtjad, millest tuleb kinni pidada, on siiski tõsiasi, et nimetatud tähtaegade möödumine ei takista nõukogul vastu võtta komisjoni soovitatud akte. Määruse nr 1467/97 kaheteistkümnendast põhjendusest nähtub, et määruuses sätestatud tähtaegade eesmärk on tagada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kiire ja tõhus rakendamine. Selle eesmärgiga oleks vastuolus, kui tähtaegade möödumisel kaotaks nõukogu õiguse võtta vastu akte, mida komisjon on selle menetluse käigus soovitanud. Selline õiguse kadumine tähendaks, et vajaduse korral tuleks menetlus uuesti algatada.

- 34 Eelnevat silmas pidades tuleb sedastada, et EÜ artikli 104 lõigetes 8 ja 9 ettenähtud ning komisjoni soovitatud otsuste vastu võtmata jätmist nõukogu poolt ei saa pidada vaidlustatavaks aktiks EÜ artikli 230 mõttes.
- 35 Tuleb meenutada, et juhul, kui nõukogu ei võta vastu EÜ artikli 104 lõigete 8 ja 9 kohaseid komisjoni soovitatud formaalseid meetmeid, võib komisjon kasutada EÜ artiklis 232 ettenähtud õiguskaitsevahendit, järgides selles artiklis sätestatud tingimusi.
- 36 Eelnevast tuleneb, et hagi on vastuvõetamatu osas, milles palutakse tühistada EÜ artikli 104 lõigete 8 ja 9 kohastes komisjoni soovitustes sisalduvate formaalsete meetmete nõukogu poolt vastu võtmata jätmine.

Nõue tühistada nõukogu järeldused, mis käsitlevad vastavalt Prantsuse Vabariiki ja Saksamaa Liitvabariiki

Poolte argumendid

- 37 Nõukogu väidab, et nimetatud järelduste puhul on tegemist poliitiliste tekstidega, mitte õiguslikke tagajärgi tekitavate aktidega. Kõnealused järeldused ei riiva kuidagi komisjoni pädevust. Nende ainus eesmärk ja tagajärg on fikseerida poolelioleva ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse olukord pärast seda, kui nõukogu on kaalunud komisjoni soovitusi ja jätnud need vastu võtmata.

- 38 Saksamaa Liitvabariigi ja Prantsuse Vabariigi vastu algatatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse peatamine ei tulene nimetatud järeldustest. Peatamine tuleneb automaatselt asjaolust, et nõukogu jättis vastu võtmata komisjoni soovitusel, ilma et ta oleks teinud selle kohta selgesõnalise ja õiguslikult siduva otsuse.
- 39 Sellega seoses rõhutab nõukogu, et ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse peatamine on sätestatud vaid määruse nr 1467/97 artikli 9 lõikes 1. Nimetatud säte näeb ette ainult kaks menetluse peatamise alust, märkimata, millistel muudel asjaoludel oleks menetluse peatamine võimalik või keelatud, ning määratlemata, millises korras saaks tõdeda menetluse peatumist või kuulutada menetluse peatatuks. Poolelioleva menetluse peatamine toimub vaikimisi. See tuleneb EÜ artikli 104 lõike 7 või 9 alusel vastuvõetud meetmega määratud tähtaja möödumisest.
- 40 Asjaolu, et nõukogu on oma poliitilistes järeldustes peatamist otsesõnu maininud, ei muuda kuidagi seda, et nimetatud järeldustel puuduvad õiguslikud tagajärjed. Järelikult ei muudaks nende võimalik tühistamine poolelioleva ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse faktilist ega õiguslikku olukorda.
- 41 Komisjon leiab, et kui Prantsuse Vabariigi ja Saksamaa Liitvabariigi vastu algatatud menetluste peatamine oleks automaatselt tulenenud komisjoni soovitude vastu võtmata jätmisest, oleks nõukogu võinud piirduda peatumise tõdemisega, mitte otsustama seda ametlikult koos uute soovitude lisamisega.
- 42 Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse peatamine on võimalik vaid määruse nr 1467/97 artikli 9 lõikes 1 määratletud kahel alusel. Seega kui nõukogu keeldus tuvastamast, et asjassepuutuvad liikmesriigid ei ole võtnud tõhusaid meetmeid, otsustades järelikult, et nad on järginud EÜ artikli 104 lõike 7 alusel antud soovitusi,

oleks ta saanud pooleliolevad ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlused peatada üksnes nimetatud sättes ettenähtud menetlus- ja hääletusreegleid järgides vastu võetud otsustega. Kuid nõukogu järeldused võeti vastu EÜ artikli 104 lõike 9 alusel kohaldatavaid menetlus- ja hääletusreegleid järgides.

- 43 Nõukogu järeldused on komisjoni arvates *sui generis* aktid, mille peamine õiguslik tagajärg on nõukogu ja asjassepuutuvate liikmesriikide vabastamine EÜ artikliga 104 ja määrusega nr 1467/97 kujundatud õiguslikust raamistikust, asendades selle uute suunistega EÜ artikli 104 lõike 9 kohaldamistingimuste hindamiseks ja uue raamistikuga asjassepuutuvate liikmesriikide ülemäärase eelarvepuudujäägi jälgimiseks.

Euroopa Kohtu hinnang

- 44 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt võivad tühistamishagi esemeks olla nende laadist ja vormist olenemata kõik institutsioonide võetud meetmed, mille eesmärk on tekitada õiguslikke tagajärgi (vt 31. märtsi 1971. aasta otsus kohtuasjas 22/70: komisjon v. nõukogu (nn AETR), EKL 1971, lk 263, punkt 42, ja 2. märtsi 1994. aasta otsus kohtuasjas C-316/91: Euroopa Parlament v. nõukogu, EKL 1994, lk I-625, punkt 8).

- 45 Käesolevas asjas on vaja kontrollida, kas nõukogu järelduste eesmärk on selliste tagajärgede tekitamine.

- 46 Kõnealuste järelduste punktis 6 märkis nõukogu, et ta on otsustanud ajutiselt peatada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse ja ta on valmis võtma vastu otsuse EÜ artikli 104 lõike 9 alusel, kui selgub, et asjassepuutuv liikmesriik ei täida järeldustes märgitud kohustusi, mida ta on endale võtnud.
- 47 Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et niivõrd, kuivõrd pooleliolevate ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluste peatamise otsused on seatud sõltuvusse asjassepuutuvate liikmesriikide võetud kohustuste täitmisest, ei piirdu need — vastupidi nõukogu väitele — peatumise tõdemisega, mis tuleneb komisjoni soovitude vastu võtmata jätmisest EÜ artikli 104 lõigete 8 ja 9 raames.
- 48 Veel tuleb märkida, et kohustused, mida on võtnud kaks asjassepuutuvat liikmesriiki väljaspool EÜ artikli 104 lõike 7 alusel varem otsustatud soovitusi, on ühepoolsed. Seega seab nõukogu EÜ artikli 104 lõike 9 kohase otsuse vastuvõtmise eeltingimuseks hindamise, mis ei lähtu enam asutamislepingu artikli 104 lõike 7 alusel vastuvõetud soovitudest, vaid asjassepuutuva liikmesriigi ühepoolsetest kohustustest.
- 49 Lõpuks tuleb sedastada, et niiviisi toimides muudab nõukogu tegelikult ka varasemaid EÜ artikli 104 lõike 7 alusel vastuvõetud soovitusi, eelkõige muutes kõnealustes järeldustes tähtaega, mille jooksul tuleb likvideerida riigieelarve puudujääk, mis ületab piirmäära 3% SKT-st — seega muudab ta nõutud stabiliseerimismeetmete ulatust.

- 50 Eelnevast tuleneb, et nõukogu järelduste eesmärk on õiguslike tagajärgede tekitamine vähemalt selles osas, et nendega peatati poolleliolevad ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlused ja muudeti varasemaid EÜ artikli 104 lõike 7 alusel vastuvõetud nõukogu soovitusi.
- 51 Seega on hagi vastuvõetav kõnealuste järelduste vaidlustamise osas.

Põhiküsimus

- 52 Komisjon palub tühistada kummagi asjassepuutuva liikmesriigi kohta vastuvõetud nõukogu järeldused selles osas, milles need käsitlevad ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse peatamist, asutamislepingus sätestamata meetme kasutamist ja EÜ artikli 104 lõike 7 alusel antud nõukogu soovitude muutmist.

Poolte argumendid

- 53 Komisjon märgib, et nõukogu, kellele esitati soovitusel otsuste vastuvõtmiseks EÜ artikli 104 lõigete 8 ja 9 alusel, võttis vastu „järeldused”, mida asutamisleping ja eelkõige selle artikkel 104 ette ei näe. Komisjoni arvates ei või nõukogu vastu võtta muid kui nimetatud artiklis ettenähtud akte, st otsuseid, mis on siduvad. Komisjon lisab, et nõukogu ei võinud nimetatud järeldusi vastu võtta seda enam, et need sisaldavad otsuse elemente, nagu menetluste peatamine ja soovitusel asjassepuutuvatele liikmesriikidele.

- 54 Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse peatamisega rikuvad nõukogu järeldused määruse nr 1467/97 artikli 9 lõike 1 esimest taanet, mille järgi peatatakse kõnealune menetlus siis, kui asjaomane liikmesriik järgib kooskõlas EÜ artikli 104 lõikega 7 antud soovitusi. Peatamisotsustest aga ei nähtu, et see tingimus oleks täidetud. Vastupidi — nõukogu järeldustest nähtub, et ta nõustus komisjoni hinnanguga, mis vältimatult pidanuks viima järeldusele, et nimetatud tingimus ei ole täidetud. Pealegi ei järgitud menetluse peatamise otsuste vastuvõtmisel EÜ artikli 104 lõikes 13 ettenähtud hääletusreegleid, sest otsused võtsid vastu eurosooni liikmesriigid, välja arvatud asjassepuutuv liikmesriik, mitte aga kõik liikmesriigid peale asjassepuutuva liikmesriigi. Kuna peatamine oleks õiguspäraselt olnud võimalik ainult EÜ artikli 104 lõikele 7 vastavas menetlusstaadiumis, oleks vorminõuete paralleelsuse põhimõtet järgides pidanud kasutama nimetatud staadiumis kohaldatavaid hääletusreegleid.
- 55 Komisjon ei vaidlusta, et otsused muuta EÜ artikli 104 lõike 7 alusel antud nõukogu soovitusi olid majanduslikult põhjendatud, eriti ülemäärase eelarvepuudujäägi likvideerimiseks antud tähtja pikendamise osas. Kuid komisjon leiab, et asutamislepingus ettenähtud korda järgimata ei või nõukogu vastu võtta soovitusi, mis on vastuolus varem vastuvõetud soovitustega.
- 56 Nõukogu meenutab vastuvõetamatust käsitleva vastuväitega seoses esitatud märkusi oma järelduste poliitilise ja mitte õigusliku laadi kohta ning eelkõige märkust, et pooleliolevate menetluste peatamine tulenes automaatselt komisjoni soovitatud aktide vastu võtmata jätmisest.
- 57 Nõukogu arvates ei muudaks tema järelduste võimalik tühistamine pooleliolevate ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluste olukorda ei faktiliselt ega õiguslikult. Seda kinnitab tõdemus, millega komisjon nõustus, et kõnealuseid menetlusi ei ole

lõpetatud ja et komisjonile jääb vabadus oma algatusõigust kasutades igal ajal esitada nõukogule soovitusi EÜ artikli 104 lõike 7, 8 või 9 alusel, sõltuvalt oma hinnangust hetkeolukorrale.

58 Veel väidab nõukogu, et tema varasemad EÜ artikli 104 lõike 7 alusel antud soovitused on vähemalt osaliselt aegunud. Need on jäänud jalgu majandusliku olukorra muutustele. Mitu tegurit, eelkõige majandusliku olukorra ebasoodsam areng, võrreldes soovituste vastuvõtmise ajal tehtud prognoosidega, on muutnud asjassepuutuvatel liikmesriikidel võimatuks korrigeerida oma eelarvepuudujääki ettenähtud tähtaja jooksul.

59 Teine võimalus oluks nõukogul võtta EÜ artikli 104 lõike 7 alusel vastu uued soovitused. Kuid selline lahendus oli võimatu, sest komisjon otsustas mitte esitada nõukogule soovitusi nimetatud sätte alusel.

60 Seetõttu pidas nõukogu vajalikuks võtta vastu vaidlustatud järeldused, milles ta majandusliku olukorra muutumist ja kummagi asjassepuutuva liikmesriigi võetud meetmeid ja kohustusi arvesse võttes osutas, mida nõukogu arvates peaksid kõnealused riigid tegema oma ülemäärase eelarvepuudujäägi likvideerimiseks.

61 Sellisel lahendusel oli mitu eelist, sest see võimaldas:

- selgitada asjaolu, et ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlused ei ole lõpetatud, vaid need on lihtsalt peatunud, sest komisjoni soovitatud otsuseid ei ole vastu võetud;

- kindlaks määrata meetmed, mida Prantsuse Vabariik ja Saksamaa Liitvabariik kohustuvad võtma, ja eesmärgid, mida nad kohustuvad saavutama;
- veel kord kinnitada nõukogu kavatsust võtta edaspidi meetmeid EÜ artikli 104 lõike 9 alusel, kui asjassepuutuvad liikmesriigid ei täida oma kohustusi;
- selgitada, et nõukogu järgib stabiilsuse ja kasvu pakti põhimõtteid ja reegleid.

⁶² Nii oli võimalik vältida, et pärast EÜ artikli 104 lõigete 8 ja 9 kohaste komisjoni soovitatud otsuste vastu võtmata jätmist muudaks nõukogu vaikimine küsitavaks stabiilsuse ja kasvu pakti usaldusväärsuse ning jätaks ettevõtjad ja välisvaluutaturud ebakindlasse olukorda, millel oleksid kahjulikud tagajärjed.

⁶³ Nõukogu leiab, et asutamisleping ei sisalda ühtegi sätet, mis keelaks sellise toimimisviisi.

⁶⁴ Nõukogu lisab, et soovitused, mis võeti vastu EÜ artikli 104 lõike 7 alusel vastavalt 21. jaanuaril 2003 Saksamaa Liitvabariigi kohta ja 3. juunil 2003 Prantsuse Vabariigi kohta, on jätkuvalt jõus.

Euroopa Kohtu hinnang

- 65 Tuleb märkida, et hoolimata oma hagiavalduse sõnastusest taotleb komisjon sisuliselt nõukogu järelduste tühistamist vaid osas, milles need sisaldavad otsust peatada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus ja otsust muuta asjassepuutuvatele liikmesriikidele varem antud soovitusi.
- 66 Komisjoni nõue tühistada kõnealused järeldused osas, milles need käsitlevad asutamislepingus sätestamata meetme kasutamist, ei ole tegelikult iseseisev nõue, vaid argument, millega toetatakse käesoleva otsuse eelmises punktis mainitud tühistamislõuet.
- 67 Viimasena nimetatud lõuet hinnatakse pärast seda, kui on käsitletud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse otstarvet.

Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse otstarve

- 68 EÜ artikli 4 lõigete 1 ja 2 kohaselt hõlmab liikmesriikide ja ühenduse tegevus niisuguse majanduspoliitika kasutuselevõttu, mis rajaneb liikmesriikide majanduspoliitika tihedal koordineerimisel, ning rööbiti sellega majandus- ja rahaliidu loomist. Sama artikli lõike 3 kohaselt tähendab see tegevus kinnipidamist järgmistest juhtpõhimõtetest: stabiilsed hinnad, riigi rahanduse ja majanduse usaldusväärsus ning tasakaalustatud maksebilanss.

- 69 EÜ artikli 104 lõige 1 sätestab, et liikmesriigid hoiduvad ülemäärasest riigieelarve puudujäägist.
- 70 EÜ artikli 104 lõigetes 2–13 ettenähtud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse eesmärk on ergutada ja vajaduse korral sundida asjassepuutuvat liikmesriiki vähendama oma eelarvepuudujääki.
- 71 EÜ artikli 104 sätteid on täpsustatud ja tugevdatud stabiilsuse ja kasvu paktiga, mis koosneb eelkõige Euroopa Ülemkogu 17. juuni 1997. aasta resolutsioonist ja määrusest nr 1467/97.
- 72 Euroopa Ülemkogu 17. juuni 1997. aasta resolutsioon toonitab, et majandus- ja rahaliidu kolmanda etapi jooksul on eelarvedistsipliini tagamine eriti tähtis. Seda silmas pidades kutsub ta nõukogu rakendama täpselt ja õigeaegselt kõiki tema pädevusvaldkonda kuuluvaid stabiilsuse ja kasvu pakti elemente ning käsitama ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohaldamiseks ettenähtud tähtaegasid tähtaja ülempiirina.
- 73 Määruse nr 1467/97 kaheksandas põhjenduses on märgitud, et eelarvedistsipliin on majandus- ja rahaliidu kolmandas etapis vajalik hindade stabiilsuse kaitsmiseks. Nimetatud määruse kuueteistkümnendas põhjenduses on märgitud, et ülemäärase eelarvepuudujäägi tõsidus kolmandas etapis peaks nõudma kiireloomuliste meetmete võtmist kõikide asjaosaliste poolt.
- 74 Pidades silmas seda, kui tähtsaks on asutamislepingu autorid pidanud eelarvedistsipliini kinnipidamist, samuti eelarvedistsipliini tagamiseks kehtestatud reeglite eesmärki, tuleb nimetatud reeglitele anda tõlgendus, mis tagaks nende tõhususe.

- 75 Tuleb märkida, et EÜ artikli 104 lõike 10 kohaselt ei või EÜ artikli 104 lõigete 1–9 raames kasutada EÜ artiklitega 226 ja 227 ettenähtud komisjoni ja liikmesriikide õigust esitada hagi kohustusi mittetäitnud liikmesriigi vastu.
- 76 Nagu komisjon on rõhutanud, vastutab peamiselt nõukogu selle eest, et liikmesriigid peaksid kinni eelarvedistsipliinist.
- 77 Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus on mitme staadiumiga menetlus, mille tulemusel võidakse rakendada sanktsioone EÜ artikli 104 lõike 11 alusel.
- 78 EÜ artiklis 104 on täpsustatud iga menetlusstaadiumi käik ning asjaomaste institutsioonide ülesanded ja volitused. EÜ artikli 104 lõike 14 teise lõigu alusel ühehäälselt vastuvõetud määrus nr 1467/97 näeb ette täpsed tähtajad, mida tuleb ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse käigus järgida, et vastavalt nimetatud määruse kaheteistkümnendale põhjendusele tagada eelarvepuudujäägi menetluse tõhus ja kiire rakendamine. Määruse artikkel 9 sätestab, et ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus peatatakse, kui asjassepuutuv liikmesriik järgib soovitusi või teateid, mis on esitatud kooskõlas EÜ artikli 104 lõikega 7 ja 9. Määruse artikliga 10 on ette nähtud asjassepuutuva liikmesriigi võetud meetmete rakendamise jälgimine.
- 79 Igale menetlusstaadiumile, mil küsimus suunatakse nõukogule, vastab meede, mida komisjon soovib nõukogul vastu võtta. Iga staadium eeldab, et nõukogu kontrolliks, kas liikmesriik on täitnud EÜ artiklist 104 tulenevaid kohustusi ja eelkõige kohustusi, mis tulenevad nõukogu varasematest soovitustest ja otsustest.

- 80 Nagu komisjon on tunnistanud, on nõukogul kaalutusõigus. Komisjon esitab nõukogule soovitusi — ja mitte ettepanekuid EÜ artikli 250 mõttes — ning nõukogu võib, arvestades eelkõige asjakohaste majandusnäitajate erinevat hindamist, võetavaid meetmeid ja asjassepuutuvale liikmesriigile määratud ajakava, muuta komisjoni soovitatud meedet selle meetme vastuvõtmiseks nõutava häälteenamusega.
- 81 Kuid asutamislepingus kasutatud sõnastusest ja sellega ettenähtud süsteemi otstarbest järeldub, et nõukogu ei või ennast vabastada ei EÜ artiklis 104 sätestatud reeglitest ega reeglitest, mida ta ise on endale määrusega nr 1467/97 kehtestanud. Seega ei saa ta kasutada alternatiivset menetlust näiteks selleks, et võtta vastu meede, mis ei ole vastava menetlusstaadiumi jaoks ettenähtud otsus või mis on vastu võetud teistsugustel tingimustel kui kohaldatavate sätetega nõutavad tingimused.
- 82 Sellest tõdemusest lähtudes on vaja kontrollida, kas nõukogu järeldused tuleb tühistada osas, milles need sisaldavad otsust peatada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus ja otsust muuta asjassepuutuvatele liikmesriikidele varem EÜ artikli 104 lõike 7 alusel antud nõukogu soovitusi.

Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse peatamine

- 83 Määruse nr 1467/97 seitsmeteistkümnendas põhjenduses on öeldud, et kui asjaomane liikmesriik võtab vastuseks EÜ artikli 104 lõike 7 kohasele soovitusele või vastavalt EÜ artikli 104 lõikele 9 edastatud teatele nõuetekohased meetmed, on sobilik ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus peatada, et innustada liikmesriike vastavalt tegutsema.

- 84 Määruse nr 1467/97 artikli 9 lõige 1 sätestab, et ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus peatatakse, kui asjassepuutuv liikmesriik järgib nõukogu soovitusi või teadet.
- 85 EÜ artikkel 104 ega määrus nr 1467/97 ei näe ette võimalust peatada menetlus muudel asjaoludel.
- 86 Nagu on märkinud nõukogu, võib menetluse *de facto* peatumine tuleneda asjaolust, et nõukogu, kellele komisjon on esitanud soovitusi, ei võta otsust vastu nõutava häälteenamuse puudumise tõttu.
- 87 Kuid käesolevas asjas on vaidlustatud järeldustes otsesõnu öeldud, et nõukogu „otsustab [...] peatada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse [asjassepuutuva liikmesriigi] suhtes” ja ta „on valmis võtma komisjoni soovitusi põhjal vastu otsuse artikli 104 lõike 9 alusel, kui [asjassepuutuv liikmesriik] ei täida käesolevates järeldustes märgitud kohustusi [...]”.
- 88 Nende avalduste puhul ei piirdu nõukogu tõdemisega, et ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus on *de facto* peatunud, sest komisjoni soovitatud otsuse vastuvõtmine on võimatu, kusjuures seda võimatust saaks igal ajal korrigeerida. Niivõrd, kuivõrd nõukogu järeldused seavad menetluse peatamise sõltuvusse asjassepuutuva liikmesriigi kohustuste täitmisest, piiravad need niikaua, kuni kõnealuseid kohustusi peetakse täidetuks, nõukogu pädevust esitada komisjoni varasema soovitusi põhjal teade EÜ artikli 104 lõike 9 alusel. Seda tehes näevad järeldused veel ette, et kui nõukogu otsustab esitada teate — s.o jätkata ülemäärase eelarvepuudujäägi

menetlust —, ei lähtu tema hinnang enam EÜ artikli 104 lõike 7 alusel asjassepuutuva liikmesriigile juba antud soovitude sisust, vaid liikmesriigi ühepoolsetest kohustustest.

89 Kõnealune peatamisotsus rikub EÜ artiklit 104 ja määruse nr 1467/97 artiklit 9.

90 Tuleb lisada, et nõustudes sellega, et *de facto* peatumine võib tuleneda pelgalt asjaolust, et nõukogul ei õnnestunud komisjoni soovitatud otsust vastu võtta, ei võta Euroopa Kohus seisukohta küsimuses, kas EÜ artikli 104 lõike 9 kohaselt on nõukogu kohustatud vastu võtma otsuse, kui liikmesriik jätkuvalt ei täida EÜ artikli 104 lõike 7 alusel antud nõukogu soovitusi. See on küsimus, millele kohtul ei ole käesolevas asjas palutud vastata.

EÜ artikli 104 lõike 7 alusel vastuvõetud nõukogu soovitude muutmine

91 Vastavalt EÜ artikli 104 lõikele 13 saab EÜ artikli 104 lõike 7 kohaseid soovitusi vastu võtta üksnes komisjoni soovitusel põhjal. Nagu juba märgitud, on nõukogul õigus vastu võtta komisjoni soovitatud otsusest erinev otsus.

92 Kuid kui nõukogu on vastu võtnud soovitusel EÜ artikli 104 lõike 7 alusel, ei või ta neid ilma komisjoni uue soovituseta hiljem muuta, sest komisjonil on ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluses algatusõigus, nagu nõukogu on ka tunnistanud.

- 93 Käesolevas asjas võttis nõukogu 21. jaanuaril 2003 vastu soovitused Saksamaa Liitvabariigi jaoks ja 3. juunil 2003 Prantsuse Vabariigi jaoks.
- 94 Nõukogu järeldestele ei eelnenud komisjoni soovitusi võtta EÜ artikli 104 lõike 7 alusel vastu varasematest soovitustest erinevad nõukogu soovitused.
- 95 Lisaks sellele ei järgitud nõukogu järeldestes sisalduvate soovituste vastuvõtmisel neid hääletustingimusi, mis on ette nähtud nõukogu soovituste vastuvõtmiseks EÜ artikli 104 lõike 7 alusel, vaid tingimusi, mis on ette nähtud otsuse vastuvõtmiseks EÜ artikli 104 lõike 9 alusel — seega osalesid hääletamisel vaid eurotsooni riigid.
- 96 Järelikult on kõnealuste nõukogu soovituste vastuvõtmise otsus, mis on vastuolus EÜ artikli 104 lõigetega 7 ja 13, ebaseaduslik.
- 97 Seega tuleb tühistada Prantsuse Vabariigi ja Saksamaa Liitvabariigi kohta vastu võetud nõukogu järeldested osas, milles need sisaldavad otsust peatada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus ja otsust, millega muudetakse varem EÜ artikli 104 lõike 7 alusel vastu võetud nõukogu soovitusi.

Kohtukulud

- 98 Kodukorra artikli 69 lõike 3 kohaselt võib Euroopa Kohus määrata kulude jaotuse või jätta kummagi poole kohtukulud tema enda kanda, kui osa taotlusi rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks või kui tegemist on erandlike põhjustega. Kuna poolte taotlused on rahuldatud osaliselt, kannab kumbki pool ise oma kulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS (täiskogu)

otsustab:

1. Tunnistada Euroopa Ühenduste Komisjoni hagi vastuvõetamatuks osas, milles palutakse tühistada EÜ artikli 104 lõigete 8 ja 9 kohastes komisjoni soovitustes sisalduvate formaalsete meetmete Euroopa Liidu Nõukogu poolt vastu võtmata jätmine.

2. Tühistada Prantsuse Vabariigi ja Saksamaa Liitvabariigi kohta vastuvõetud nõukogu 25. novembri 2003. aasta järeldused osas, milles need sisaldavad otsust peatada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus ja otsust, millega muudetakse varem EÜ artikli 104 lõike 7 alusel vastu võetud nõukogu soovitusi.
3. Jätta kummagi poole kulud tema enda kanda.

Skouris

Jann

Timmermans

Rosas

Gulmann

Puissochet

Cunha Rodrigues

Schintgen

Macken

Colneric

von Bahr

Silva de Lapuerta

Lenaerts

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 13. juulil 2004 Luxembourgis.

Kohtusekretär

President

R. Grass

V. Skouris